

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на здравеопазването	Нормативен акт: Проект на ЗИД на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси
☒ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет законопроектът е изготвен в изпълнение на мярка № 4от Плана за действие за 2021 г., прехвърлена от 2021 г.	☐ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Инж. Анна Масларска	Телефон и ел. поща: 02 9301 214

1. Проблем/проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

В Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (ЗЗВВХВС) са въведени мерки за прилагането на Регламент (ЕС) № 98/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2013 г. относно предлагането на пазара и използването на прекурсори на взривни вещества.

Регламентът даваше възможност да бъде направено изключение от въведената забрана за предоставяне, въвеждане, притежаване или употреба на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител при условие, че съответната държава членка въведе лицензионен режим за предоставяне, въвеждане, притежаване или използване от масовия потребител на веществата с концентрации по-високи от посочените в Приложение I или регистрационен режим за определени в Регламента вещества, с цел да се сведе до минимум отклоняването на прекурсори за терористични цели.

Република България не се е възползвала от тази възможност.

Със ЗЗВВХВС беше въведена забрана за предоставяне, въвеждане, притежаване или употреба на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител.

Определени бяха контролни правомощия на министъра на здравеопазването във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) № 98/2013 по отношение на забраната за предоставяне на прекурсори на взривни вещества на масовия потребител и по конкретно чрез контрол върху изпълнението на задълженията на икономическите оператори да етикетират прекурсорите на взривни вещества.

Определен беше министъра на вътрешните работи като национална звено за контакт по смисъла на регламента, на която да бъдат докладвани подозрителни транзакции, липси и кражби.

Европейската комисия установи пропуски в прилагането на Регламент № 98/2013 от страна на държавите членки, видно от съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет и Съвета за изпълнение на Европейската програма за сигурност с цел борба срещу тероризма и подготвяне на условията за ефективен и истински Съюз на сигурност от 20 април 2016 г. Съобщението е във връзка с бомбените нападения, извършени на 22 март 2016 г. в Брюксел, както и тези в Мадрид, Лондон, Копенхаген и Париж. Отбелязана е необходимостта от действия за ограничаване на достъпът на терористите до прекурсорите и детонаторите на взривни вещества.

В съобщение за медиите от 14 февруари 2019 г. Комисията приветства политическото споразумение да се въведат нови правила за прекурсорите на взривни вещества, предвид непръснатото нарастващата заплахата за сигурността и използването от терористите на нови техники и формули за правене на самоделни взривни устройства.

Оценена е необходимостта Регламент (ЕС) № 98/2013 да се замени с Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Новият Регламент (ЕС) 2019/1148 допълнително укрепва системата, за да предотврати незаконното производство на взривни вещества в отговор на увеличаващата се заплахата, която тероризмът и други сериозни престъпни дейности поставят пред обществената сигурност (видно от Резюме на регламента (с код 23.07.00.00 Правосъдие, свобода и сигурност/Борба срещу тероризма).

С Регламент (ЕС) 2019/1148 отпада задължението на икономическите оператори да етикетират прекурсорите на взривни вещества, като се въвеждат нови правила и изисквания към икономическите оператори, в т.ч. и нови изисквания към осъществяваната контролна дейност.

Новият регламент също дава възможност да бъде направено изключение от въведената забрана за предоставяне, въвеждане, притежаване или употреба на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител.

Запазва се и изискването да бъде определен орган, на който да се докладват подозрителни транзакции, липси и кражби.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

В ЗЗВВХВС са въведени мерки за прилагане на Регламент (ЕС) № 98/2013. Регламент (ЕС) 2019/1148 отменя Регламент (ЕС) № 98/2013.

С новия регламент отпада изискването икономическите оператори да етикетират прекурсорите на взривни вещества. За сметка на това икономическите оператори и он-лайн местата за търговия са длъжни да:

- въведат подходящи, разумни и пропорционални процедури за откриване на подозрителни транзакции;
- осигурят на персонала си обученията съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2019/1148, в т.ч. и по отношение на необходимата информация, която трябва да се изисква при предоставяне на взривни вещества под ограничение на професионален потребител или на друг икономически оператор ще доведе до допълнителни финансови разходи;
- документират по подходящ начин че са:

1. осведомили служителите си, които участват в продажбата на регулирани прекурсори на взривни вещества кои от предоставяните продукти съдържат регулирани прекурсори на взривни вещества;

2. дали указания на служителите си, които участват в продажбата на регулирани прекурсори на взривни вещества относно задълженията по чл. 5-9 от Регламент (ЕС) № 2019/1148.

Икономически оператор, който предоставя на професионален потребител или на друг икономически оператор прекурсор на взривни вещества под ограничение, ще трябва да изискват за всяка транзакция, освен ако тази проверка на потенциалния клиент вече е извършена в срок от една година преди датата на транзакцията и транзакцията не се отклонява съществено от предходните транзакции, следната информация:

1. документ за самоличност на лицето, упълномощено да представлява потенциалния клиент;

2. търговска дейност, занятие или професия, заедно с търговската фирма на дружеството, адрес и единен идентификационен код по чл. 23 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или всеки друг имащ отношение регистрационен номер на дружеството, ако има такъв, на потенциалния клиент;

3. декларация по приложение IV на Регламент (ЕС) № 2019/1148 относно конкретната употреба или употреби на прекурсор на взривни вещества под ограничение.

Въвеждат се конкретни изисквания върху икономическите оператори, които предоставят регулирани прекурсори на взривни вещества на други икономически оператори и на професионални потребители.

В ЗЗВВХВС няма разпоредби, които да въвеждат посочените задължения на икономическите оператори.

Контролната дейност възложена на органите на държавния здравен контрол по Регламент (ЕС) № 98/2013 беше свързана с изискването за наличие върху етикета на прекурсорите на взривни вещества под ограничение на текста: „Закупуването, притежаването или използването на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител е забранено“. Задължението за етикетиране с новия регламент е отпаднало. В тази връзка в ЗЗВВХВС няма определени контролни органи, които да извършват контрол върху дейността на икономическите оператори, които предоставят прекурсори на взривни вещества.

Със ЗЗВВХВС е определен орган, на който да се докладват подозрителни транзакции, липси и кражби по Регламент (ЕС) № 98/2013, новият регламент също изисква определяне на такъв орган.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Република България като държава членка на Европейския съюз има задължението да прилага общоевропейските нормативни изисквания. Регламентите са актове на Европейската комисия с пряко приложение. Необходимо е в националното законодателство да бъдат определени контролни органи по спазване на изискванията и съответните административно наказателни разпоредби, приложими при нарушение на регламента. Предвидените санкции трябва да са ефективни, пропорционални и възпиращи.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Направена е Обобщена оценка на въздействието към Предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно предлагането на пазара и използването на прекурсори на взривни вещества, за изменение на приложение XVII към Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013 относно предлагането на пазара и използването на прекурсори на взривни вещества. Оценено е, че акта ще има слабо отрицателно икономическо въздействие. Основните засегнати групи ще са потребителите (намален избор на продукти) и производителите (спад на потреблението и търсенето на продукти под ограничение). Като се има предвид обемът на пазара за масовия потребител, няма да има съществено въздействие върху оборота на сектора на химическата промишленост като цяло.

Предложените мерки ще окажат по-силно въздействие върху предприятията, специализирани в доставката на (високо концентрирани) прекурсори на взривни вещества под ограничение, в сравнение с предприятията, продаващи по-широка гама продукти, включително алтернативни вещества. Очаква се мерките да окажат по-силно въздействие върху МСП и микропредприятията, които често имат по-малки обеми на продажбите и е възможно да нямат капацитет за разнообразяване на предлаганите от тях продукти. Независимо от това мерките трябва да се приложат в пълен обем, за да се гарантира висока степен на сигурност.

Проблем 1. В ЗЗВВХВС няма разпоредби, с които се въвеждат мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148.

Проблем 2. В ЗЗВВХВС няма определени органи за извършване на контрол върху операторите предоставящи прекурсори на взривни вещества съгласно новите изисквания на Регламент (ЕС) 2019/1148.

Проблем 3. Да се определи орган, на което да се докладват подозрителни транзакции, липси и кражби съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2019/1148.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

2. Цели:

Цел 1. Въвеждане на мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148. Въвеждане на забрана за предоставяне, въвеждане, притежаване или употреба на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител.

Цел 2. Определяне на органи, които да извършват контрол върху икономическите оператори, онлайн местата за търговия и професионалните потребители по спазване изискванията на регламента, в т.ч. и административни наказания за юридически лица за нарушаване на забраната за предоставяне на прекурсори на масовия потребител, за неизпълнение на задължението за докладване на подозрителни транзакции или опити за такива и значителни липси и кражби.

Цел 3. Определяне на национално звено за контакт по смисъла на чл. 9 (3) от регламента, на което икономическите оператори да докладват всички подозрителни трансакции или опити за такива и значителни липси и кражби на веществата, посочени в Приложение I и Приложение II на Регламент (ЕС) № 2019/1148.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

1. Пряко засегнатит лица - Икономическите оператори произвеждащи и/или предлагащи на пазара прекурсори на взривни вещества или химични вещества и смеси, съдържащи прекурсори на взривни вещества; всички онлайн местата за търговия, предлагащи прекурсори на взривни вещества или химични вещества и смеси, съдържащи прекурсори на взривни вещества; масови и професионални потребители

2. Държавни институции - Министерство на вътрешните работи, Министерство на финансите и Органите по надзора на пазара в Република България:

- Министерство на здравеопазването и регионалните здравни инспекции;
- Министерство на околната среда и водите и регионалните инспекции по околната среда и водите;
- Българска агенция за безопасност на храните;
- Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1:

Вариант 1 „Без действие“: Без промяна на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси

Описание:

В Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси няма да се въведат новите хармонизирани правила по отношение предлагането на пазара на химични вещества и смеси, с които може да се злоупотреби за незаконно производство на взривни вещества.

Ще продължи въведената със закона забрана прекурсорите на взривни вещества под ограничение по смисъла на чл. 3, т. 10 от отменения Регламент (ЕС) № 98/2013 да се предоставят, въвеждат, притежават или използват от масовия потребител.

Икономическите оператори ще продължат да са длъжни да етикетират прекурсорите на взривни вещества под ограничение, с етикет в който е посочено, че закупуването, притежаването или използването на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител е забранено.

Контролът върху въведената забрана за предоставяне, въвеждане, притежаване или използване от масовия потребител на прекурсори на взривни вещества ще бъде единствено по отношение на наличието или отсъствието върху етиката на предупреждението „Закупуването, притежаването или използването на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител е забранено“.

Няма да бъдат предприети мерки за предотвратяване на незаконното производство на взривни вещества въпреки увеличаващата се заплаха, която тероризмът и други сериозни престъпни дейности поставят пред обществената сигурност.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При липса на действие няма да бъдат въведени мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148.

Прекурсорите на взривни вещества под ограничение за разлика от пазара на другите държави членки, ще се разпространяват свободно на пазара на Република България, което може да доведе до реална възможност за изработване на взривни вещества в домашни условия и заплаха за националната сигурност.

Икономическите оператори предоставящи прекурсори на взривни вещества под ограничение за пазара на Република България ще са длъжни да ги етикетират с предупреждението „Закупуването, притежаването или използването на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител е забранено“

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Вариантът „Без действие“ ще окаже въздействие върху малките и средни предприятия. На национално ниво ще продължи да се прилага изискването прекурсорите на взривни вещества под ограничение да бъдат етикетирани с предупреждението „Закупуването, притежаването или използването на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител е забранено“, за разлика от общо европейските изисквания.

Административна тежест: Не е идентифицирана - ще продължи да се изисква от икономическите оператори да докладват за подозрителни транзакции, липси и кражби.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Изменение и допълнение на ЗЗВВХВС с въвеждане на мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148, определяне на контролни органи и национално звено за контакт“:

Описание:

Ще се въведат мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013.

Ще се въведе забрана за закупуването, притежаването или използването на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител.

Ще отпадне изискването за етикетиране на прекурсорите на взривни вещества под ограничение.

Ще се определи национално звено за контакт, на което икономическите оператори, онлайн местата за търговия и професионалните потребители ще са длъжни да докладват всички подозрителни трансакции или опити за такива и значителни липси и кражби на веществата, посочени в Приложение I и Приложение II на Регламент (ЕС) № 2019/1148.

Ще се въведе изискването икономически оператор, който предоставя на друг икономически оператор прекурсор на взривни вещества под ограничение, да информира този икономически оператор, че придобиването, въвеждането, притежаването или употребата на този прекурсор от масовия потребител е забранено

Ще се въведе задължение на икономическите оператори и он-лайн местата за търговия да въведат подходящи, разумни и пропорционални процедури за откриване на подозрителни трансакции, пригодени към специфичната среда.

Ще се въведат конкретни изисквания върху икономическите оператори, които предоставят регулирани прекурсори на взривни вещества на други икономически оператори и на професионални потребители, а именно:

Икономически оператор, който предоставя регулирани прекурсори на взривни вещества на професионален потребител ще е длъжен да документира по подходящ начин че е:

1. осведомил служителите си, които участват в продажбата на регулирани прекурсори на взривни вещества кои от предоставяните продукти съдържат регулирани прекурсори на взривни вещества;
2. дал указания на служителите си, които участват в продажбата на регулирани прекурсори на взривни вещества относно задълженията по чл. 5-9 от Регламент (ЕС) № 2019/1148.

Икономическият оператор, който предоставя на професионален потребител или на друг икономически оператор прекурсор на взривни вещества под ограничение, ще е длъжен да изисква за всяка трансакция, освен ако тази проверка на потенциалния клиент вече е извършена в срок от една година преди датата на трансакцията и трансакцията не се отклонява съществено от предходните трансакции, следната информация:

1. документ за самоличност на лицето, упълномощено да представлява потенциалния клиент;
2. търговска дейност, занятие или професия, заедно с търговската фирма на дружеството, адрес и единен идентификационен код по чл. 23 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или всеки друг имащ отношение регистрационен номер на дружеството, ако има такъв, на потенциалния клиент;

3. декларация по приложение IV на Регламент (ЕС) № 2019/1148 относено конкретната употреба или употреби на прекурсор на взривни вещества под ограничение.

Ще бъдат определени органи за контрол по изпълнението на въведената забрана върху икономическите оператори и он-лайн местата за търговия чрез проверки на транзакции, документи за самоличност, идентификационни номера за регистрация по ДДС и всякакви други идентификационни номера на икономическите оператори.

Определените контролни органи ще извършват дейност съгласно Ръководството за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148, според което средствата и интензивността на провежданата контролна дейност могат да бъдат адаптирани в съответствие с направената оценка на риска. С оценката на риска ще се определят кои сектори или икономически оператори следва да бъдат контролирани и проверявани по-често от други. При тази оценка на риска ще се вземат предвид:

- Заплахата за националната сигурност, т.е. кои регулирани прекурсори на взривни вещества е вероятно да бъдат предмет на злоупотреба;
- Броят на докладваните подозрителни трансакции (както много нисък, така и много голям брой може да сочи конкретната необходимост от инспекция).

Контролната дейност ще се извършва от Министерство на вътрешните работи и Министерство на финансите съвместно с органите по надзора на пазара в рамките на тяхната компетентност да извършват контрол по изпълнение на неговите изисквания. Мотивите за това предложение са:

- органите на държавния здравен контрол не притежават необходимата квалификация и компетентност за извършване на оценка на риска с цел последваща инспекционна дейност;
- необходими знания и квалификация в областта на взривните вещества и националната сигурност, вкл. и опазване външните граници на Европейския съюз притежават органите на МВР;
- в структурите на МВР има обособени звена като „Контрол над общоопасните средства“, „Противодействие на икономическата престъпност“, „Противодействие на престъпления в отраслите на икономиката“, „Борба с организираната престъпност“ и т. н.
- необходимата квалификация и компетентност за извършване на контрол на финансови документи и трансакции притежават структурите към Министерство на финансите;
- прекурсори на взривни вещества могат да се съдържат в разнообразни стоки, попадащи в компетенцията на различни органи за надзор на пазара.

Ще се осигури постигането на целта на новия Регламент, а именно предотвратяване на незаконното производство на взривни вещества с оглед на нарастващата заплаха за обществената сигурност, причинена от тероризма и други тежки престъпления.

Ще се въведат санкции за лицата, които:

- нарушат забраната за предоставяне, въвеждане, притежаване или употребата на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител;
- не изпълнят задължението за предоставяне на информация за прекурсори на взривни вещества;
- не изпълнят задължението за проверка при продажба и съхраняване на информация за прекурсори на взривни вещества съгласно чл. 8 от Регламент (ЕС) № 2019/1148;
- не изпълнят задължението за предприемане на мерки в съответствие с чл. 7 (3) и чл. 8 (5) от Регламент (ЕС) № 2019/1148;“.
- не изпълнят задължението за въвеждане на процедури за откриване и за докладване на подозрителни трансакции или опити за такива и значителни липси и кражби на веществата, посочени в Приложение I и Приложение II на Регламент (ЕС) № 2019/1148.

Размерът на санкциите въведени в ЗЗВВХВС за неизпълнение на мерките по Регламент (ЕС) № 98/2013 остава същия и при неизпълнение на мерките по Регламент (ЕС) № 2019/1148 – в зависимост от нарушението от 1000 лв. до 100 000 лв.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Осигуряване прилагането на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2019/1148 и регламентирания контрол върху:

- забрана за закупуването, притежаването или използването на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител;
- икономическите оператори и он-лайн местата за търговия, които са длъжни да въведат подходящи, разумни и пропорционални процедури за откриване на подозрителни транзакции, пригодени към специфичната среда;
- изискванията към икономическите оператори, които предоставят регулирани прекурсори на взривни вещества на други икономически оператори и на професионални потребители.

Ще отпадне изискването за етикетиране на прекурсорите на взривни вещества под ограничение, което ще затрудни идентифицирането на подобни продукти от злонамерени лица.

Въведените мерки ще доведат до намаляване и/или предотвратяване на незаконното производство на взривни вещества в отговор на увеличаващата се заплаха, която тероризмът и други сериозни престъпни дейности поставят пред обществената сигурност.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Възлагането на допълнителна контролна дейност на Министерство на вътрешните работи и Министерство на финансите и органите по надзора на пазара в рамките на тяхната компетентност, свързана с прилагането на Регламент (ЕС) 2019/1148.

Допълнителни функции и задължения на органите, на които е възложен контрол по отношение изпълнението на изискванията да:

- организират обучението за правоприлагащите органи, службите за първоначално реагиране и митниците, така че те да разпознават веществата и смесите в регулираните прекурсори на взривни вещества по време на изпълнение на служебните си задължения и да реагират своевременно и по подходящ начин на подозрителни дейности;
- организират най-малко веднъж годишно дейности за повишаване на осведомеността, съобразени с особеностите на всеки от различните сектори, използващи регулирани прекурсори на взривни вещества.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Въздействие ще окажат въведените задължения към икономическите оператори и он-лайн местата за търговия да:

- въведат подходящи, разумни и пропорционални процедури за откриване на подозрителни транзакции;
- осигурят на персонала си обученията съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2019/1148, в т.ч. и по отношение на необходимата информация, която трябва да се изисква при предоставяне на взривни вещества под ограничение на професионален потребител или на друг икономически оператор ще доведе до допълнителни финансови разходи;
- да документират по подходящ начин че са:

1. осведомили служителите си, които участват в продажбата на регулирани прекурсори на взривни вещества кои от предоставяните продукти съдържат регулирани прекурсори на взривни вещества;

2. дали указания на служителите си, които участват в продажбата на регулирани прекурсори на взривни вещества относно задълженията по чл. 5-9 от Регламент (ЕС) № 2019/1148.

Икономически оператор, който предоставя на професионален потребител или на друг икономически оператор прекурсор на взривни вещества под ограничение, ще трябва да изискват за всяка трансакция, освен ако тази проверка на потенциалния клиент вече е извършена в срок от една година преди датата на трансакцията и трансакцията не се отклонява съществено от предходните трансакции, следната информация:

1. документ за самоличност на лицето, упълномощено да представлява потенциалния клиент;

2. търговска дейност, занятие или професия, заедно с търговската фирма на дружеството, адрес и единен идентификационен код по чл. 23 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или всеки друг имащ отношение регистрационен номер на дружеството, ако има такъв, на потенциалния клиент;

3. декларация по приложение IV на Регламент (ЕС) № 2019/1148 относно конкретната употреба или употреби на прекурсор на взривни вещества под ограничение.

Административна тежест: Не е идентифицирана.

Регламент (ЕС) 2019/1148 дава възможност на държавите членки да направят изключение от въведената забрана за предоставяне, въвеждане, притежаване или употреба на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител чрез въвеждане на разрешителен режим, но Република България няма да се възползва от тази възможност.

Докладването на всички подозрителни трансакции или опити за такива и значителни липси и кражди на веществата, е било въведено и във връзка с мерките по Регламент (ЕС) № 98/2013.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информизиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Частично изменение и допълнение на ЗЗВХВС с въвеждане на мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148, без определяне на контролни органи“:

Описание:

Ще се въведат мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013.

Ще отпадне задължението на икономическите оператори да етикетират прекурсорите на взривни вещества.

Ще се въведе забрана за закупуването, притежаването или използването на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител.

Ще се въведе задължение на икономическите оператори и он-лайн местата за търговия да въведат подходящи, разумни и пропорционални процедури за откриване на подозрителни трансакции, пригодени към специфичната среда.

Ще бъдат въведени конкретни изисквания върху икономическите оператори, които предоставят регулирани прекурсори на взривни вещества на други икономически оператори и на професионални потребители.

Ще бъде определено национално звено за контакт по смисълът на Регламент (ЕС) 2019/1148.

Няма да бъдат определени органи за контрол по изпълнението на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2019/1148.

Не определянето на органи, които да извършват контрол върху икономическите оператори и он-лайн местата за търговия няма да предотврати закупуването, притежаването или използването на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител, респ. увеличава възможността за злоупотреба и незаконно производство на взривни вещества което представлява заплаха за обществената сигурност.

Предложеният вариант на действие е продиктуван от факта, че с отпадане на задължението на икономическите оператори да етикетират прекурсорите на взривни вещества под ограничение, отпада и задължението на органите на държавния здравен контрол за извършване на контролна дейност. Въведените допълнителни изисквания към икономическите оператори, в т.ч. и към инспекционната дейност и извършването на оценка на риска са извън квалификацията и компетентността на регионалните здравни инспекции. В проекта на ЗИД на ЗЗВВХВС беше предложено контролната дейност да се извършва от органите по Закона за Министерство на вътрешните работи, със следните мотиви:

- органите на държавния здравен контрол не притежават необходимата квалификация и компетентност за извършване на оценка на риска с цел последваща инспекционна дейност;
- необходими знания и квалификация в областта на взривните вещества и националната сигурност, вкл. и опазване външните граници на Европейския съюз притежават органите на МВР;
- в структурите на МВР има обособени звена като „Контрол над общоопасните средства“, „Противодействие на икономическата престъпност“, „Противодействие на престъпления в отраслите на икономиката“, „Борба с организираната престъпност“ и т. н.
- в повече от половината държави членки, предвид основната цел на регламента, а именно защита на националната сигурност, контролните органи са структури отговарящи за вътрешния ред, националната сигурност и правосъдието.

Министерство на вътрешните работи категорично отказа извършването на контрол от тяхна страна по спазване изискванията на Регламент (ЕС) 2019/1148.

Проведените последващи срещи, продиктувани от решение от неформално заседание на Министерския съвет по повод доклад на министъра на здравеопазването, на ниво заместник министри не доведоха до припознаване на контролната дейност от страна на Министерство на вътрешните работи.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще бъдат въведени мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148.

Ще отпадне изискването за етикетиране на прекурсорите на взривни вещества под ограничение.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Въведените частични мерки няма да доведат до намаляване и/или предотвратяване на незаконното производство на взривни вещества в отговор на увеличаващата се заплаха, която тероризмът и други сериозни престъпни дейности поставят пред обществената сигурност.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Въздействие ще окажат въведените задължения към икономическите оператори и он-лайн местата за търговия да:

- въведат подходящи, разумни и пропорционални процедури за откриване на подозрителни транзакции;
- осигурят на персонала си обученията съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2019/1148, в т.ч. и по отношение на необходимата информация, която трябва да се изисква при предоставяне на взривни вещества под ограничение на професионален потребител или на друг икономически оператор ще доведе до допълнителни финансови разходи;
- да документират по подходящ начин че са:

1. осведомили служителите си, които участват в продажбата на регулирани прекурсори на взривни вещества кои от предоставяните продукти съдържат регулирани прекурсори на взривни вещества;

2. дали указания на служителите си, които участват в продажбата на регулирани прекурсори на взривни вещества относно задълженията по чл. 5-9 от Регламент (ЕС) № 2019/1148.

Икономически оператор, който предоставя на професионален потребител или на друг икономически оператор прекурсор на взривни вещества под ограничение, ще трябва да изискват за всяка трансакция, освен ако тази проверка на потенциалния клиент вече е извършена в срок от една година преди датата на трансакцията и трансакцията не се отклонява съществено от предходните трансакции, следната информация:

1. документ за самоличност на лицето, упълномощено да представлява потенциалния клиент;
2. търговска дейност, занятие или професия, заедно с търговската фирма на дружеството, адрес и единен идентификационен код по чл. 23 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или всеки друг имащ отношение регистрационен номер на дружеството, ако има такъв, на потенциалния клиент;
3. декларация по приложение IV на Регламент (ЕС) № 2019/1148 относно конкретната употреба или употреби на прекурсор на взривни вещества под ограничение.

Административна тежест: Не е идентифицирана.

Регламент № (ЕС) 2019/1148 дава възможност на държавите членки да направят изключение от въведената забрана за предоставяне, въвеждане, притежаване или употреба на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител чрез въвеждане на разрешителен режим, но Република България няма да се възползва от тази възможност.

Докладването на всички подозрителни трансакции или опити за такива и значителни липси и кражби на веществата, е било въведено и във връзка с мерките по Регламент (ЕС) № 98/2013.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информирани, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

Вариант „Без действие“ - Без промяна на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси		Вариант 1 - Изменение и допълнение на ЗЗВВХВС с въвеждане на мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148, определяне на контролни органи и национално звено за контакт	Вариант 2 – Частично изменение и допълнение на ЗЗВВХВС с въвеждане на мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148, без определяне на контролни органи	
Ефективност	Цел 1: Въвеждане на мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148. Въвеждане на забрана за предоставяне, въвеждане, притежаване или употреба на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител.	3	1	1
	Цел 2: Определяне на органи, които да извършват контрол върху икономическите оператори, онлайн местата за търговия и професионалните потребители по спазване изискванията на регламента, в т.ч. и административни наказания за юридически лица за нарушаване на забраната за предоставяне на прекурсори на масовия потребител, за неизпълнение на задължението за докладване на подозрителни трансакции или опити за такива и значителни липси и кражби.	3	1	3
	Цел 3: Определяне на национално звено за контакт по смисъла на чл. 9 (3) от регламента, на което икономическите оператори да докладват всички подозрителни трансакции или опити за такива и значителни липси и кражби на веществата, посочени в Приложение I и Приложение II на Регламент (ЕС) № 2019/1148	3	1	1
Ефикасност	Цел 1: Въвеждане на мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148. Въвеждане на забрана за предоставяне, въвеждане, притежаване или употреба на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител.	3	1	1
	Цел 2: Определяне на органи, които да извършват контрол върху икономическите оператори,	3	1	3

	онлайн местата за търговия и професионалните потребители по спазване изискванията на регламента, в т.ч. и административни наказания за юридически лица за нарушаване на забраната за предоставяне на прекурсори на масовия потребител, за неизпълнение на задължението за докладване на подозрителни трансакции или опити за такива и значителни липси и кражби.			
	Цел 3: Определяне на национално звено за контакт по смисъла на чл. 9 (3) от регламента, на което икономическите оператори да докладват всички подозрителни трансакции или опити за такива и значителни липси и кражби на веществата, посочени в Приложение I и Приложение II на Регламент (ЕС) № 2019/1148	3	1	1
Съгласуваност	Цел 1: Въвеждане на мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148. Въвеждане на забрана за предоставяне, въвеждане, притежаване или употреба на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител.	3	1	1
	Цел 2: Определяне на органи, които да извършват контрол върху икономическите оператори, онлайн местата за търговия и професионалните потребители по спазване изискванията на регламента, в т.ч. и административни наказания за юридически лица за нарушаване на забраната за предоставяне на прекурсори на масовия потребител, за неизпълнение на задължението за докладване на подозрителни трансакции или опити за такива и значителни липси и кражби.	3	1	3
	Цел 3: Определяне на национално звено за контакт по смисъла на чл. 9 (3) от регламента, на което икономическите оператори да докладват всички подозрителни трансакции или опити за такива и значителни	3	1	1

липси и кражди на веществата, посочени в Приложение I и Приложение II на Регламент (ЕС) № 2019/1148			
---	--	--	--

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите: ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението; ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант „изменение и допълнение на ЗЗВВХВС“

Ще се въведат мерки за прилагането на Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013.

Предвид непръснато нарастващата заплаха за сигурността в Европейския съюз и използването от терористите на нови техники и формули за правене на самоделни взривни устройства, с въвеждането на мерки за прилагане на Регламента, респ. въвеждането със ЗИД на ЗЗВВХВС на забрана за закупуването, притежаването или използването на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител, задълженията към икономическите оператори и определянето на контролни органи, ще доведе до намаляване и/или предотвратяване на незаконното производство на взривни вещества.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

Проектът няма да доведе до административна тежест за физическите и юридически лица, т.к. с него не се въвеждат нови регулаторни режими, административни услуги и такси.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Очаква се мерките да окажат по-силно въздействие върху МСП и микропредприятията, които често имат по-малки обеми на продажбите и е възможно да нямат капацитет за разнообразяване на предлаганите от тях продукти.

При предлагане на прекурсори на взривни вещества МСП ще бъдат затруднени при изпълнение на задълженията си за въвеждане на подходящи, разумни и пропорционални процедури за откриване на подозрителни транзакции; осигуряването на обучения на персонала си по отношение на необходимата информация, която трябва да се изисква при предоставяне на взривни вещества под ограничение на професионален потребител или на друг икономически оператори; документирането, че са осведомили служителите си, които участват в продажбата на регулирани прекурсори на взривни вещества.

Независимо от това мерките трябва да се приложат в пълен обем, за да се гарантира висока степен на сигурност.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани рискове в случай на въвеждане едновременно на мерки за прилагане на Регламент (ЕС) № 2019/1148 и определяне на контролни органи, които да осъществяват надзор по изпълнение на изискванията му.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Предвид не съгласие от страна на органите по Закона за Министерство на вътрешните работи да извършват контрол по спазване изискванията на Регламент (ЕС) № 2019/1148 и доклад до Министерския съвет в периода февруари – септември 2021 г. са проведени три срещи на ниво заместник министри на Министерство на здравеопазването, Министерство на вътрешните работи, Министерство на земеделието и храните, Министерство на икономиката, Министерство на околната среда и водите и Агенция „Митници“ и Съвета по европейските въпроси. В резултат на проведените консултации в законопроекта е предложено контролът да се извършва насочено

от органите на Министерство на вътрешните работи и Министерство на финансите съвместно с органите по надзора на пазара в съответствие с техните правомощия.

Направен е анализ на определените контролни органи по спазване изискванията на Регламент (ЕС) № 2019/1148 от другите държави членки. Анализът показва, че повече от половината държави са определили като компетентен контролен орган самостоятелно или съвместно съответните структури отговарящи за вътрешния ред, националната сигурност и правосъдието.

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът, заедно с мотивите и частичната предварителна оценка на въздействие ще бъдат публикувани за обществено обсъждане, за срок от 30 дни на Портала за обществени консултации (<http://www.strategy.bg/PublicConsultation>) съгласно чл. 26 от ЗНА и на интернет страницата на МЗ.

Оболицете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациионни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

С проекта се въвеждат мерки за прилагането на Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013.

Изготвена е обобщена оценка на въздействието към предложението за регламент относно предлагането на пазара и използването на прекурсори на взривни вещества, за изменение на приложение XVII към Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013 относно предлагането на пазара и използването на прекурсори на взривни вещества, съгласно която независимо от въздействие върху МСП и микропредприятията и разходите и административната тежест на националните органи, мерките трябва да се приложат в пълен обем, за да се гарантира висока степен на сигурност.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Няма.

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Няма.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Илия Тасев, и.д. директор на дирекция „Опазване на общественото здраве и здравен контрол“

Дата: ...

Подпис: ...